

NIEUWSBRIEF

Maandelijks uitgave, editie juli 2013

Nieuws van de Stichting

- **Eumedion steunt IIRC conceptraamwerk voor geïntegreerde verslaggeving**

Eumedion steunt het door de International Integrated Reporting Council (IIRC) ontwikkelde conceptraamwerk voor 'geïntegreerde verslaggeving'. Het definitieve raamwerk, dat eind dit jaar door de IIRC wordt vastgesteld, moet dienen als standaard voor het opstellen van het statutaire jaarverslag van beursgenoteerde ondernemingen. Er is geen behoefte aan (weer) een nieuw rapport. Dit schrijft Eumedion in haar reactie van 3 juli jl. op het IIRC-conceptraamwerk. Eumedion laat de IIRC ook weten dat het in deze fase nog te ver gaat om ondernemingen te verplichten niet-financiële 'key performance indicators' (KPI's) te publiceren. Daarvoor lopen de opvattingen over deze KPI's nog te ver uiteen; er is (nog) geen uniformiteit in de markt. Eumedion merkt verder op dat de jaarrekening het domein van de International Accounting Standards Board (IASB) moet blijven. Mocht er in de toekomst draagvlak en noodzaak zijn om bijvoorbeeld sociale en milieuzaken te waarderen/monetarisieren, dan is het in de eerste plaats aan de IASB om dit via een financiële verslaggevingsstandaard vorm te geven. Met andere woorden: de IIRC moet zich niet bezig gaan houden met het opstellen van jaarrekeningstandaarden. Eumedion vindt dat de rol van de externe accountant vooralsnog beperkt kan blijven tot de al bestaande 'consistentietoets' tussen de jaarrekening en het jaarverslag (opgesteld aan de hand van het IIRC-raamwerk). Eumedion houdt de mogelijkheid open dat in de toekomst (bij een volgende versie van het raamwerk) behoefte zal zijn aan een

verbreding van de controleverklaring waarin ook een bepaalde mate van assurance wordt verschaft t.a.v. bepaalde onderdelen van het jaarverslag. De gehele reactie kan worden gedownload via:

http://www.eumedion.nl/en/public/knowledgenetwork/consultations/2013-07_response_iirc_integrated_reporting_framework.pdf

- **Eumedion-evaluatie AVA-seizoen 2013: opkomst op AVA's stagneert**

Voor het eerst sinds lange tijd is de gemiddelde opkomst van aandeelhouders op de aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) van AEX-ondernemingen niet gestegen. De gemiddelde opkomst daalde van 63,7% in 2012 naar 62,7% dit jaar. De daling is geheel te wijten aan de AVA's van KPN, PostNL en Imtech. Dit blijkt uit de op 12 juli jl. gepubliceerde Eumedion-evaluatie van het AVA-seizoen 2013. De oorzaak van de lagere opkomst houdt volgens Eumedion waarschijnlijk verband met de relatief hoge shortactiviteiten in de aandelen van KPN, PostNL en Imtech, alsmede de verslechterde (dividend)vooruitzichten voor deze ondernemingen. Lange termijn-aandeelhouders, die veelal deelnemen aan de besluitvorming op de AVA, maken in die omstandigheden plaats voor meer op de korte termijn georiënteerde beleggers. Het komt vaak voor dat dit soort beleggers ofwel erg activistisch ofwel erg passief is. Blijkbaar waren het dit jaar vooral beleggers die niet geïnteresseerd zijn in het uitoefenen van het stemrecht. Uit de AVA-evaluatie blijkt verder dat van de in totaal 975 stempunten die op de AVA-agenda's stonden er slechts 10 werden verworpen; nog geen 1% van alle voorstellen. 3 agendapunten werden voor of tijdens de AVA ingetrokken en 2 agendapunten werden vóór de AVA gewijzigd. Opvallend was verder dat tijdens veel AVA's de

externe accountant uit eigener beweging een vrij uitgebreide toelichting heeft gegeven op de reikwijdte en inhoud van zijn controlewerkzaamheden. Dit is de communicatie tussen accountant en aandeelhouders ten goede gekomen. De gehele AVA-evaluatie is te downloaden via: http://www.eumedion.nl/nl/public/kennisbank/ava-evaluaties/2013_ava-evaluatie.pdf

- **Eumedion Scriptieprijs 2013 van start**
Eumedion zal in 2013 voor het zesde achtereenvolgende jaar een prijs van € 2500 uitloven voor de schrijver/schrijfster van de beste afstudeerscriptie die goed ondernemingsbestuur en/of duurzaamheid als hoofdonderwerp heeft. Met de scriptieprijs wil Eumedion het onderzoek naar aspecten van goed ondernemingsbestuur en duurzaamheid stimuleren. Scripties die in het laatste cursusjaar bij een in Nederland gevestigde universiteit of hogeschool zijn ingediend en goedgekeurd, komen voor de prijs in aanmerking. De uiterste inzenddatum is 31 oktober 2013. De scripties zullen ook dit jaar worden beoordeeld door een deskundige jury. De prijs zal tijdens de volgende Eumedion Vergadering van Deelnemers (12 december 2013) worden uitgereikt. De scripties kunnen per e-mail bij Eumedion worden ingediend (info@eumedion.nl). Ga voor meer informatie naar: http://www.eumedion.nl/nl/public/kennisbank/scriptieprijs/call_for_scripties_2013.pdf

Activiteiten Commissies

- De **Onderzoekscmissie** besprak tijdens haar vergadering van 5 juli jl. het programma van het Eumedion-symposium 2013, de voorbereidingen voor de Eumedion Scriptieprijs 2013 en brainstormde over mogelijke onderzoeksvoorstellen.

Komende activiteiten

- *5 november 2013, vanaf 13.00 uur, Eumedion-symposium te Utrecht.*
Sprekers als Peter van Rossum (SBM Offshore), Peter Paul de Vries (Value8), Kees Cools (Booz) en Cees Vermaast (NYSE Euronext Amsterdam) gaan in op het thema 'Een betere kapitaalmarkt voor bedrijf, belegger en maatschappij'. Aanmelden is vanaf heden mogelijk via info@eumedion.nl.

Nieuws uit Den Haag

- **Minister Opstelten: wetsvoorstel 'claw back' vergroot mogelijkheden om bonussen terug te vorderen**

Het wetsvoorstel 'claw back' verduidelijkt reeds bestaande wettelijke mogelijkheden en geeft raden van commissarissen (RvC's) meer houvast bij het uitoefenen van hun bevoegdheden inzake de beloning van bestuurders. Zo kan een onderneming op grond van het bestaande recht een al uitgekeerde bonus terugvorderen wanneer deze is uitgekeerd zonder rechtsgrond. Het kan dan gaan om een bonus die is uitgekeerd op basis van onjuiste informatie over het bereiken van de aan de bonus ten grondslag liggende doelen of over de omstandigheden waarvan de bonus afhankelijk is gesteld. Het wetsvoorstel 'claw back' zal het naar verwachting voor een RvC alleen eenvoudiger maken om af te wegen of er voldoende grondslag is voor een terugvordering. Dit schrijft minister Opstelten (Veiligheid en Justitie) in zijn op 22 juli jl. naar de Eerste Kamer gestuurde Memorie van Antwoord (MvA) bij het wetsvoorstel 'claw back'. De minister maakt al met al duidelijk dat een onderneming die in het verleden onjuiste financiële cijfers heeft gepubliceerd en op basis daarvan te hoge bonussen aan bestuurders heeft toegekend ook zonder het wetsvoorstel al mogelijkheden heeft om (een deel van) de bonussen terug te vorderen. De minister schrijft de Eerste Kamer verder dat het wetsvoorstel "ten minste een preventief effect zal sorteren, in de zin dat er minder ruimhartig bonussen zullen worden toegekend". De minister verdedigt in de MvA de voorgestelde regeling om elk financieel gewin van een bestuurder bij de overname of fusie van 'zijn' onderneming af te romen. Het gaat dan om de winsten op de aandelen en opties die de bestuurder als beloning toegekend heeft gekregen; niet op aandelen die hij zelf heeft gekocht of geërfd. De minister verduidelijkt in de MvA dat alleen hoeft te worden afgerekend als de relatie van de bestuurder met de onderneming als gevolg van de overname of fusie wordt beëindigd. De Eerste Kamer besluit op 10 september a.s. of alle vragen voldoende zijn beantwoord of dat er nog behoefte bestaat aan een tweede schriftelijke vragenronde.

- **Minister Dijsselbloem ziet geen aanknopingspunten om bonussen bij SNS REAAL terug te vorderen**

Een vordering tot terugbetaling van de over de boekjaren 2006 en 2007 aan bestuurders van SNS REAAL toegekende bonussen maakt naar de stand van het huidige toepasselijke recht zeer weinig kans. Dit schrijft minister Dijsselbloem (Financiën) in een op 11 juli jl. naar de Tweede Kamer verzonden brief waarin hij ingaat op de uitkomsten van de onderzoeken naar de mogelijkheden om bonussen van voormalig bestuurders van de nu genationaliseerde bankverzekeraar terug te vorderen en om deze bestuurders aansprakelijk te stellen. Uit het onderzoek naar de mogelijkheden tot 'claw back' blijkt dat de in 2006 en 2007 aan de SNS REAAL-bestuurders toegekende bonussen (na 2007 zijn geen bonussen meer toegekend) waren gebaseerd op een door het bestuur uitgevoerd beleid dat werd ondersteund door de RvC en dus door de vennootschap. "Een betoog van de vennootschap gericht op terugvordering van de bonus over 2006 vanwege het beleid als zodanig is derhalve moeilijk voorstelbaar en maakt in ieder geval zeer weinig kans", aldus een bij de Kamerbrief aangehechte opinie van prof. mr. H.J. de Kluiver (advocaat bij De Brauw Blackstone Westbroek). De minister laat de Tweede Kamer verder weten ook geen aanknopingspunten te zien voor een aansprakelijkheidsprocedure tegen de voormalige bestuurders van SNS REAAL. Uit het onderzoek naar dit onderwerp wordt de conclusie getrokken dat de oud-bestuurders t.a.v. de aankoop van Property Finance geen voldoende ernstig verwijt kan worden gemaakt. Er is niet gebleken dat de bestuurders hebben gehandeld in strijd met wettelijke of statutaire bepalingen. Daarnaast hebben zij een, naar de maatstaven in 2006, gedegen due diligence onderzoek gedaan en hebben zij zich daarin laten bijstaan door gerenommeerde adviseurs.

- **Minister Dijsselbloem: Europese Raad voorstander van verplichte roulatie van accountantskantoren**

Een meerderheid van de EU-lidstaten is voorstander van het principe van een verplichte roulatie van accountantskantoren. De vraag is nog wel na hoeveel jaar moet

worden gerouleerd. In het meest recente compromisvoorstel wordt een termijn genoemd van tien jaar, die met nog eens vijf jaar kan worden verlengd als er een aanbesteding heeft plaatsgevonden of wanneer sprake is van een zgn. joint audit door twee of meer accountants(kantoren). Dit schrijft minister Dijsselbloem (Financiën) in een op 15 juli jl. aan de Tweede Kamer verstuurd brief over de stand van zaken in de onderhandelingen over een Europese accountantsverordening. De minister laat de Tweede Kamer ook weten dat alle lidstaten hebben ingestemd met het hanteren van een 'zwarte' lijst met diensten die niet in combinatie met de wettelijke controle bij dezelfde controlecliënt mogen worden verricht. Wel is er nog discussie over de concrete inhoud van de verbodsjijst. De minister van Financiën maakt duidelijk dat op grond van het voorliggende compromisvoorstel in de Europese Raad de Nederlandse wetgeving inzake de verplichte roulatie van accountantskantoren en de scheiding tussen controle en advies niet zou hoeven te worden aangepast.

- **D66 wil versterking van signalerende rol van de accountant**

De Tweede Kamerfractie van D66 vindt het wenselijk wanneer de signalerende rol van de accountant ten behoeve van het maatschappelijke verkeer wordt versterkt. Zij pleit er daarom voor dat accountants in hun controleverklaring ook een oordeel opnemen over de risico's van een materiële fout in de jaarrekening, moeten aangeven op welke wijze het concept van materialiteit is toegepast en vermelden wat de reikwijdte van de controlewerkzaamheden was. Ook de Tweede Kamerfractie van de VVD heeft de regering gevraagd een oordeel te vellen over een dergelijk voorstel. Dit blijkt uit het op 1 juli jl. gepubliceerde Tweede Kamerverslag bij het voorstel voor de Wijzigingswet financiële markten 2014. Uit het verslag blijkt verder dat de VVD-fractie voorstander is van openbaarmaking van de individuele rapporten van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) over de kwaliteit van de (grotere) accountantskantoren. De fracties van de PvdA en D66 vinden dat beleggers meer informatie moeten krijgen over eventuele aanpassingen in de door het bestuur opgemaakte jaarrekening voordat deze door de AVA wordt vastgesteld. Het is

de verwachting dat het kabinet op korte termijn met de nota naar aanleiding van het verslag zal komen.

- **Commissie vennootschapsrecht wil dat Nederlandse ondernemingen AVA ook buiten Nederland kunnen houden**

De commissie vennootschapsrecht acht het wenselijk dat de AVA van een Nederlandse beursgenoteerde onderneming ook buiten Nederland kan worden gehouden. Dit schrijft de commissie vennootschapsrecht in een advies van 15 juli jl. aan de minister van Veiligheid en Justitie. Deze permanente commissie, bestaande uit hoogleraren vennootschaps-, jaarrekening- en belastingrecht, adviseert de Minister van Veiligheid Justitie over alle onderwerpen die verband houden met het rechtspersonenrecht. De commissie presenteert dit voorstel als een “technisch verbeterpunt” voor het Nederlandse vennootschapsrecht en beveelt de minister aan het verbeterpunt op korte termijn ter hand te nemen. De commissie laat minister Opstelten verder weten geen behoefte te hebben aan hele grote wijzigingen in het NV-recht. De commissie meent dat voorafgaand aan de vraag of aan een grootscheepse modernisering van het NV-recht moet worden begonnen, beter eerst kan worden afgewacht hoe de wijzigingen in boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, voortvloeiend uit de vereenvoudiging en flexibilisering van het BV-recht en de Wet bestuur en toezicht, in de praktijk worden verwerkt.

- **DNB moet in toekomst goedkeuring geven aan dividenduitkeringen van banken**

In navolging van de situatie bij verzekeraars, zal De Nederlandsche Bank (DNB) in de nabije toekomst ook expliciete goedkeuring moeten geven aan een dividenduitkering van een bank. Minister Dijsselbloem (Financiën) laat dat de Tweede Kamer in zijn op 8 juli jl. verstuurde ‘Wetgevingsbrief financiële markten’ weten. DNB heeft in zijn wetgevingsbrief deze wens kenbaar gemaakt, opdat de Bank er dan beter op kan toezien dat de buffers van banken tijdig en adequaat worden versterkt. Een andere wens van DNB werd door de minister echter afgewezen. Dat betreft de door DNB bepleite mogelijkheid om al bij twijfel aan

geschiktheid van een bestuurder of commissaris de betreffende financiële instelling een aanwijzing te geven de betreffende persoon te schorsen. Volgens de minister is de huidige aanwijzingsbevoegdheid bij twijfel aan de *betrouwbaarheid* van de bestuurder of commissaris voldoende. DNB stelt dat in de praktijk blijkt dat het niet altijd duidelijk is of de gedragingen van een persoon de betrouwbaarheid of de geschiktheid betreffen.

Nieuws uit Brussel

- **Europese Raad en Europees Parlement bereiken akkoord over verordening marktmisbruik**

De Europese Raad en het Europees Parlement (EP) hebben op 9 juli jl. een politiek akkoord bereikt over de nieuwe Europese verordening betreffende handel met voorwetenschap en marktmanipulatie. In de versie waarover een politiek akkoord is bereikt, is de definitie van voorwetenschap, conform de wens van Eumedion, weer enigszins ingeperkt in vergelijking met het voorstel zoals gepresenteerd door de Europese Commissie. De oorspronkelijk beoogde uitbreiding van de definitie van voorwetenschap zou namelijk tot nieuwe onzekerheid over de toelaatbaarheid van dialogen buiten de AVA's hebben geleid. In het uiteindelijke compromis is de definitie werkbaar gemaakt voor beleggers. Zij worden in de toekomst toch niet eerder geconfronteerd met de wettelijke bepalingen omtrent voorwetenschap bij één-op-één-gesprekken dan momenteel het geval is. Voorts hebben de Europese Raad en het EP besloten om de door de Europese Commissie voorgestelde verhoging van de drempel voor het melden van effectentransacties door bestuurders af te zwakken van € 20.000 naar € 5.000. De toezichthoudende autoriteit heeft echter de mogelijkheid om de drempel op te trekken naar € 20.000. Volgens het compromis houden beursgenoteerde ondernemingen de mogelijkheid om de publicatie van koersgevoelige informatie uit te stellen wanneer hiervan geen misleidend signaal naar het publiek uitgaat en er geheimhoudingswaarborgen zijn. De Europese beurstoezichthouder, ESMA, zal worden gevraagd om een (niet-uitputtende) indicatieve lijst op te stellen van situaties

waarin beursgenoteerde ondernemingen de voorwetenschap niet meteen hoeven te publiceren. De verordening zal overigens pas eind 2015 in werking treden.

Ondernemingsnieuws

- **Imtech vraagt aandeelhouders toch niet om RvC te dechargeren**

Imtech vraagt de BAVA van 2 augustus a.s. toch niet om de RvC decharge te verlenen voor de wijze waarop hij zijn toezichthoudende taken heeft uitgevoerd. Uit een op 30 juli jl. gepubliceerd statement schrijft Imtech dat “nadere overwegingen [...] de (voormalige) leden van de Raad van Commissarissen [hebben] doen besluiten geen decharge te verzoeken”. De door een omvangrijke fraude geplaagde technisch dienstverlener had eerder al bekend gemaakt alle rechten jegens de voormalige bestuurders te willen behouden, waardoor de decharge van het voormalige bestuur sowieso al niet voor de BAVA van 2 augustus a.s. was geagendeerd. Zo staat bijvoorbeeld nog steeds het verzoek bij de voormalige bestuurders Van der Bruggen en Gerner uit om de bonussen over boekjaren 2010 en 2011 terug te storten.

- **Unilever gaat nieuwe externe accountant kiezen**

Unilever wil na 26 jaar wisselen van accountantskantoor. De producent van voedingsmiddelen en persoonlijke verzorging heeft op 26 juli jl. een procedure gestart tot aanbesteding van de controleopdracht. Het is de bedoeling dat de nieuwe externe accountant wordt voorgedragen voor benoeming door de AVA van 2014. Boekjaar 2013 is dan het laatste jaar waarin PricewaterhouseCoopers de jaarrekening van Unilever controleert. De tender, waarbij ‘leading accountancy firms’ zijn uitgenodigd om een offerte uit te brengen, is, volgens Unilever, ingegeven door de gewijzigde wet- en regelgeving en marktverwachtingen.

- **Groootaandeelhouder Cryo-Save Group roept BAVA bijeen, ondanks nog lopende responstijd**

Salveo Holding, houder van 27,4% van de aandelen Cryo-Save Group, heeft op 26 juli jl. een BAVA uitgeroepen teneinde een nieuwe CEO en een nieuwe niet-uitvoerende bestuurder te benoemen. Een

nog zittende niet-uitvoerende bestuurder wordt voor ontslag voorgedragen. De BAVA wordt op 9 september a.s. gehouden. De BAVA is door de groootaandeelhouder van de stemcelbank belegd, ondanks het feit dat Cryo-Save op 3 juni jl. de zgn. responstijd van 180 dagen had ingeroepen (zie Nieuwsbrief van juni 2013). De Code Tabaksblat gunt een bestuur van een beursgenoteerde onderneming een responstijd wanneer een aandeelhouder voornemens is een onderwerp voor een (B)AVA te agenderen dat kan leiden tot een wijziging van de strategie van de onderneming. Cryo-Save heeft de door Salveo Holding aangedragen onderwerpen als ‘strategisch’ aangemerkt. Cryo-Save heeft aangekondigd juridische stappen tegen Salveo Holding te zullen nemen wegens het overtreden van de responstijd. Cryo-Save stelt daarbij verder dat de door de groootaandeelhouder voorgedragen CEO een tegenstrijdig belang heeft en ‘loyaliteitsissues’ zal hebben. De beoogde CEO, Frédéric Amar, is namelijk bestuurder en controlerend aandeelhouder van Salveo Holding en Salveo Holding is een directe concurrent van Cryo-Save. Salveo Holding vindt het echter onverantwoord dat de onderneming 180 dagen zonder CEO zit. Bovendien houdt zij zich naar eigen zeggen aan de statutaire en wettelijke vereisten om een BAVA bijeen te roepen. Het is nog niet bekend wanneer de rechter uitspraak doet in het geschil.

- **Ondernemingskamer beveelt deskundigenonderzoek naar schadeloosstelling SNS-beleggers**

De door de minister van Financiën aangeboden schadeloosstelling van € 0,00 voor alle onteigende effecten van SNS REAAL is onvoldoende toegelicht. Het is aannemelijk dat het aanbod van de minister geen volledige vergoeding van de door de rechthebbenden geleden schade vormt, zoals de wet voorschrijft. Dit stelt de Ondernemingskamer (OK) in zijn uitspraak van 11 juli jl. inzake de schadeloosstelling van door de nationalisatie van SNS REAAL gedupeerde beleggers. Om de hoogte van de schadeloosstelling te bepalen, heeft de OK behoefte aan deskundige voorlichting en zal daartoe op korte termijn een aantal ‘waarderingsdeskundigen’ benoemen. De OK geeft in zijn beschikking alvast een

aantal uitgangspunten voor de waardering mee. De volledige marktwaarde van de effecten van SNS REAAL dient leidend te zijn. Beleggers moeten volgens de OK worden gecompenseerd op basis van de waarde van de effecten op het moment van onteigening, waarbij ook rekening moet worden gehouden met het te verwachten toekomstperspectief van SNS REAAL. De minister van Financiën heeft de mogelijkheid om tegen de OK-beschikking in cassatieberoep te gaan.

- **Veel extra belangenmeldingen door verlaging eerste meldingsdrempel naar 3%**

De eerste effecten van de op 1 juli jl. in werking getreden 'Wet Frijns' zijn duidelijk zichtbaar geworden. In juli heeft de AFM 126 extra meldingen van substantiële aandelenbelangen in Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen te verwerken gekregen. Dit komt door de verlaging van de eerste drempel voor het door aandeelhouders moeten melden van een substantieel belang in een Nederlandse beursgenoteerde onderneming van 5 naar 3% van het geplaatste kapitaal of stemrechten. Door deze verlaging moest het Noorse staatsfonds Norges Bank Investment Management in juli maar liefst 14 meldingen doen i.v.m. het over- dan wel onderschrijden van de eerste meldingsgrens. Ook moeten sinds 1 juli jl. substantiële bruto shortposities (vanaf 3% van het geplaatste kapitaal) bij de AFM worden gemeld. In dat kader kwamen er in juli 8 meldingen binnen. Meest opvallende melding was dat Liberty Global niet alleen een longpositie van 28,5% in Ziggo houdt, maar ook op het aandeel 'short' is gegaan ter grootte van 5,11%. Ook zakenbank Morgan Stanley heeft een substantiële bruto shortpositie in de kabelmaatschappij (8,59%). Verder blijkt uit het AFM-meldingsregister dat Deutsche Bank niet alleen een longpositie van 3,92% in D.E Master Blenders 1753 houdt, maar ook een shortpositie van 3,13%.

Overige interessante zaken

- **NBA stelt scherpere onafhankelijkheidsregels voor accountants voor**

Accountantskantoren mogen in de toekomst geen sponsorrelatie meer hebben met

organisaties die tegelijk door hen worden gecontroleerd. Ook het aannemen of geven van geschenken aan opdrachtgevers wordt aan banden gelegd. Dat staat in het voorstel voor de nieuwe onafhankelijkheidsregels voor accountants die de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) op 2 juli jl. heeft gepresenteerd. Volgens de nieuwe regels worden persoonlijke giften en 'uitingen van gastvrijheid' boven een grens van € 50 niet verboden, maar vereisen zij extra uitleg. De NBA wil verder de reikwijdte van de onafhankelijkheidsregels uitbreiden. Zo wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen de diverse controlewerkzaamheden: een accountant die een duurzaamheidsverslag controleert moet aan dezelfde onafhankelijkheidsregels voldoen als die bij de controle van de jaarrekening. Ook wordt het beoordelen en belonen van commerciële prestaties verboden bij cliënten waar een controle-opdracht wordt uitgevoerd. Verder moet een accountant een afkoelingsperiode van één jaar in acht te nemen wanneer hij besluit voor een cliënt te gaan werken. Belanghebbenden hebben tot 2 september a.s. de tijd om te reageren op de conceptregels. Het is de bedoeling dat de NBA-ledenvergadering van 16 december a.s. de definitieve set onafhankelijkheidsregels vaststelt.

- **IAASB wil informatievere accountantsverklaring**

De externe accountant van beursgenoteerde ondernemingen moet in de toekomst in zijn controleverklaring altijd melden wat bij de controle van de jaarrekening de belangrijkste aangelegenheden waren en waarom hij vindt dat de jaarrekening terecht op 'going concern'-basis is opgesteld. Dit blijkt uit een ontwerpstandaard voor de vernieuwde controleverklaring die de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) op 25 juli jl. heeft gepubliceerd. De internationale opsteller van auditstandaarden verwacht dat met deze aanpassingen de controleverklaring in de toekomst meer relevante informatie voor de gebruikers bevat en dat zij ook ondernemingsspecifieker wordt. De IAASB legt in de toelichting op de ontwerpstandaard uit dat belangrijkste controleaangelegenheden die in de controleverklaring moeten worden gemeld

betrekking moeten hebben op zaken die de "significante aandacht" van de externe accountant trok en welke (eerder) zijn gecommuniceerd met de auditcommissie van de betreffende onderneming. Belanghebbenden hebben tot 22 november a.s. de tijd om op de IAASB-voorstellen te reageren. De gewijzigde controleverklaring gaat op zijn vroegst gelden vanaf boekjaar 2016.

- **FRC: betrek grootaandeelhouders bij het selecteren van een externe accountant**

Grootaandeelhouders zouden moeten worden betrokken bij het proces van een beursgenoteerde onderneming om de externe accountant te selecteren. Dit staat in een 'best practice rapport' over de procedure tot aanbesteding van de controleopdracht, dat de Britse toezichthouder op accountantskantoren, de Financial Reporting Council (FRC), op 9 juli jl. heeft gepubliceerd. Het best practice rapport is bedoeld als guidance bij de nieuwe bepaling in de Britse corporate governance code dat de controleopdracht elke tien jaar moet worden aanbesteed. Deze bepaling geldt voor de 350 grootste Britse beursgenoteerde ondernemingen. De FRC dringt er in het document op aan dat de uiteindelijke keus voor een accountantskantoor moet zijn gebaseerd op de kwaliteit van dat kantoor en niet op de prijs. Individuele FRC-inspectierapporten van de kantoren kunnen daarbij behulpzaam zijn. Het 'zittend' accountantskantoor zou ook niet moeten worden uitgesloten van deelname aan het aanbestedingsproces.

- **Britse mededingingsautoriteit wil dat AVA stemt over verslag van auditcommissie**

De Britse mededingingsautoriteit overweegt Britse beursgenoteerde ondernemingen te verplichten het verslag van de auditcommissie voor een niet-bindende stem aan de AVA voor te leggen. Op die wijze poogt zij de informatiewaarde van de verslagen van de auditcommissies te verhogen. Dit blijkt uit de op 22 juli jl. door de Britse 'Competition Commission' gepubliceerde lijst met voorlopige maatregelen om de concurrentie op de Britse auditmarkt te versterken. De Britse mededingingsautoriteit vindt ook dat de

Britse corporate governance code en de Stewardship Code moeten worden gewijzigd om de betrokkenheid van aandeelhouders bij de auditwerkzaamheden te vergroten. Voorts wil de Competition Commission dat de 350 grootste Britse beursgenoteerde ondernemingen elke vijf jaar de controleopdracht aanbesteden. In uitzonderlijke omstandigheden zouden beursgenoteerde ondernemingen deze termijn mogen verlengen tot zeven jaar. In de Britse corporate governance code was vorig jaar juist als best practice opgenomen dat ondernemingen elke tien jaar een 'audittender' organiseren. Belanghebbende marktpartijen zijn uitgenodigd om vóór 13 augustus a.s. te reageren op de voorlopige maatregelen. De definitieve maatregelen zullen uiterlijk 20 oktober a.s. worden gepubliceerd.

- **Amerikaanse rechter verbiedt verplichte openheid van betalingen aan overheden door oliebedrijven**

Mijnbouw-, gas- en oliebedrijven met een beursnotering in de Verenigde Staten (waaronder Royal Dutch Shell) hoeven voorlopig nog niet hun betalingen aan Amerikaanse en niet-Amerikaanse overheden openbaar te maken. Het Gerechtshof van District of Columbia heeft op 2 juli jl. namelijk de betreffende, door de Amerikaanse beurstoezichthouder SEC uitgevaardigde, transparantieverplichting vernietigd. Het Gerechtshof hekelt in zijn uitspraak vooral het besluit van de SEC dat de rapportages over de betalingen aan de overheden openbaar moeten worden gemaakt. Het Gerechtshof stelt dat onvoldoende is overwogen om de verplichting te beperken tot gegevensverschaffing aan de SEC zelf. Daarnaast vindt het Gerechtshof dat de SEC onvoldoende oog heeft gehad voor de consequenties van de maatregel, namelijk een gedwongen schending van het strafrecht in bepaalde landen waar de betreffende bedrijven actief zijn. Wetgeving van Angola, Kameroen, China en Qatar verbieden bijvoorbeeld de openbaarmaking van de betalingen aan de overheden in die landen. Door de vernietiging van de SEC-maatregel bestaat er geen gelijk speelveld t.a.v. de openbaarmakingsverplichtingen. De Europese Unie besloot recentelijk Europese (beursgenoteerde) bosbouw-, mijnbouw,

gas-, olie en oliebedrijven wél te verplichten in hun jaarverslagen verantwoording af te leggen over hun betalingen aan Europese en niet-Europese overheden. De informatie moet per land en per project worden gespecificeerd (zie Nieuwsbrief van april 2013). In een andere beschikking, van 23 juli jl., heeft hetzelfde Gerechtshof wel de SEC-regel bekrachtigd die bedrijven verplicht verantwoording af te leggen over het gebruik van zogenoemde conflictmineralen uit de Democratische Republiek Congo en zijn buurlanden. Het gaat dan om o.a. tantaal, tin, goud en wolfram. Dit zijn essentiële mineralen die worden gebruikt in o.a. mobiele telefoons en vliegtuigmotoren. Deze regel kan nu vanaf boekjaar 2013 in werking treden. Eventueel gebruik van 'conflictmineralen' moet dan uiterlijk op 31 mei van elk kalenderjaar openbaar worden gemaakt.

- **Amerikaanse Huis van Afgevaardigden wil geen verplichte roulatie van accountantskantoren**

De Amerikaanse toezichthouder op accountants, de PCAOB, mag geen besluit uitvaardigen dat Amerikaanse beursgenoteerde ondernemingen verplicht om periodiek van accountantskantoor te wisselen. Een wetsvoorstel dienaangaande is op 8 juli jl. met 321 stemmen voor en 62 tegen door het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden aangenomen. De PCAOB vaardigde in augustus 2011 een conceptbesluit uit waarin de grootste Amerikaanse beursgenoteerde ondernemingen werden verplicht eens in de tien jaar van accountantskantoor te wisselen. Het wetsvoorstel dat verhindert dat dit besluit ook daadwerkelijk door de PCAOB wordt genomen, moet nog door de Amerikaanse Senaat en de Amerikaanse president worden goedgekeurd.